सम्मताइत्यस्यामन्यन्तेत्यस्य वा क्रियापदस्य मध्ये निर्द्दिष्टत्वात् विद्यासागरस्तु जवइति कारकपदं मध्ये श्रूयमाणमतीवेत्यपि दीपयतीति कारकदीपकमिदमित्याह॥ २४॥

व्रणकन्दरलीनशस्त्रसर्पः पृथुवक्षःस्थलकर्कशोरुभित्तिः। च्युतशोणितबद्धधातुरागः शुशुभे वानरभूधरस्तदासौ॥ रूपकं॥२५॥ अस्यैव भेदाअपरे चत्वारः॥

रूपकमनेकविधं दर्शयन्नाह। व्रणेत्यादि। असौ वानरो भूधरइव वानरभूधरः उपमितमित्यादिना समासः तदा तस्मिन्वानरमध्यगमनकाले कृतार्थः शुशुभे शोभते स्म व्रणानि शस्त्रकृतानि कन्दराणीव शस्त्राणि सर्पाइव शस्त्रसर्पाः व्रणकन्दरेषु लीना' शस्त्रसर्पायस्य वक्षःस्थलं कर्कशोरुभित्तिरिव सा पृथुला विस्तीर्णा यस्य सः शोणितं बद्धधातुरागइव श्लिष्टगैरिकादिरागइव स च्युतोयस्य सर्व्वत्र उपमितमित्यादिना समासः। रूपकमिति सावयवेन भूधरेणोपमानेन सावयवस्य कपेरुपमेयस्य तत्स्वभावतयाध्यारोपितत्वात् यथोक्तं उपमानेन तुल्यत्वमुपमेयस्य रूप्यते। गुणानां समतां दृष्ट्वा रूपकं नाम तद्विदुरिति॥२५॥ ज०म०

व्रणेत्यादि। असौ वानरस्वरूपभूधरस्तदा वानरमध्यगमनकाले शुशुभे दीप्यते स्म कीदृशः व्रणानि शस्त्रक्षतस्वरूपाणि भ०